

ABSTRACT

Valentyna Liashenko, Olena Nykyforova. An Anxiety survey of National Police officers. The article deals with issues of a relationship between the specific conditions of professional activity and the level of anxiety of police officers is highlighted. The results of the empirical study provided an opportunity to demonstrate the relationship between the personal profile of a police officer and the possibility of professional activity. It is proved that the specific features of the police officer cause certain personal changes that cause difficulties in becoming a professional and negatively affect the formation of the functional system of his body, as well as cause destruction, reduce efficiency, efficiency and quality of tasks. Anxiety as a factor of emotional instability is a maladaptive moment that prevents the development of emotional-volitional, cognitive sphere, the formation of emotional-personal formations. It is believed that the emotional reaction, which is expressed in the form of constant anxiety, is a link between the psychological and somatic spheres and the importance of anxiety disorders in the genesis of psychopathological phenomena. This can be defined as the «trunk of a general neurotic organization». Prolonged stress and associated emotional tension are physiologically expressed in changes in the human neurohumoral system and are realized through the tension of the autonomic nervous system at different levels of regulation and, therefore, in this context, the mental factor is damaging and stimulating resilience.

The main attention in the article has been paid to the analysis, comparison, systematization and generalization of data obtained as a result of psychodiagnostic study of functional states of police officers. The practical significance of the study is due to the need to comprehensively ensure all components of the health of police officers; taking into account the relationship between the personal characteristics of police officers with the effectiveness of their professional tasks; identification of significant indicators for timely detection and successful prevention of stress, conflict and other risk factors that constantly accompany their professional activities.

Keywords: individual-characteristic features of personality, stress, functional states, anxiety, depression, police.

УДК 342.9:347.771.78

DOI: 10.31733/2078-3566-2021-6-264-271

**Петро
МАКУШЕВ[©]**
доктор юридичних
наук, професор
(Університет
митної справи
та фінансів,
м. Дніпро, Україна)

**Андрій
ХРІДОЧКІН[©]**
доктор юридичних
наук, доцент
(Український
державний
хіміко-технологічний
університет,
м. Дніпро, Україна)

**АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ ПОБУДОВИ СИСТЕМИ
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОЦЕСУ КОМЕРЦІАЛІЗАЦІЇ ОБ'ЄКТІВ
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ**

У статті розглядаються проблеми побудови системи адміністративно-правового забезпечення процесу комерціалізації об'єктів інтелектуальної власності. Сформульовані конкретні пропозиції щодо стратегічних напрямів подальшого удосконалення адміністративно-правових засад процесу комерціалізації об'єктів інтелектуальної власності, які повинні бути зосереджені на вирішенні наступних трьох комплексів базових проблем: проблем нормативної, інституційної та інфраструктурної бази. Наголошено на необхідності систематизації вітчизняного законодавства про комерціалізацію об'єктів інтелектуальної власності. Аргументовано наявність потреби удосконалення інституційної бази процесу комерціалізації об'єктів інтелектуальної власності. Обґрунтовано пріоритетність завдання удосконалення інфраструктурної бази процесу комерціалізації об'єктів інтелектуальної власності.

Ключові слова: адміністративно-правові засади, інституційна база, інтелектуальна власність, інфраструктурна база, комерціалізація, нормативна база, об'єкт інтелектуальної власності, сфера інтелектуальної власності.

© П. Макушев, 2021

ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0001-8693-1428>
mpv12@i.ua

© А. Хрідочкін, 2021

ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0001-9387-8864>
khridochkina@ukr.net

Постановка проблеми. Важливою передумовою сучасного вектору розвитку України є комерціалізація результатів інтелектуальної творчої діяльності людини. У зв'язку з цим проблема вдосконалення адміністративно-правових засад процесу комерціалізації об'єктів інтелектуальної власності належить до найбільш важливих теоретичних і практичних аспектів суспільного розвитку, а в умовах сучасного вітчизняного суспільства ця проблема набуває виняткової важливості. Це пов'язано з тим, що невпинно зростає потреба впровадження у виробництво ефективних технологій і нововведень, тому для більшості управлінців модернізація та удосконалення технологічної бази вітчизняної промисловості є цілком усвідомленою необхідністю. Питання комерційного використання об'єктів інтелектуальної власності є актуальним ще й тому, що інновації сьогодні визначають політичну незалежність кожної держави. А між тим, комерціалізація результатів інтелектуальної діяльності у світі сьогодні перетворилася в самостійну сферу суспільних відносин та за оцінками експертів складає близько п'яти трлн дол. США на рік [1, с. 53]. Темпи зростання комерціалізації таких об'єктів на міжнародному ринку становлять 12%, що істотно перевищує темпи зростання промислового виробництва (2,5–3 % на рік) [2]. Завдяки комерціалізації інновацій провідні країни світу посідають домінуючі позиції на міжнародному ринку наукомісткої продукції, частка яких становить у США – 39 %, в Японії – 30 %, а в Німеччині – 16 %, у той час як частка України складає менше 0,1 % [3, с. 82]. Саме тому проблема комерціалізації результатів інтелектуальної творчої діяльності має принципово важливе значення для інноваційного розвитку нашої країни.

Аналіз публікацій, в яких започатковано вирішення цієї проблеми. Сучасний стан наукової розробленості питань правового забезпечення процесу комерціалізації об'єктів інтелектуальної власності зумовлений відсутністю у вітчизняній правовій доктрині системних наукових досліджень з цих питань. Низка наукових публікацій містить переважно фрагментарні положення щодо правового забезпечення процесу комерціалізації об'єктів інтелектуальної власності. Теоретичні основи комерціалізації об'єктів інтелектуальної власності певною мірою розроблені в дослідженнях таких вчених, як: В. Жук, Л. Бражна, О. Бутнік-Сіверський, Л. Вербовська, М. Капінос, Ю. Рудченко, Г. Ступнікер та інші. Окремі аспекти даної проблеми висвітлювалися у працях вітчизняних науковців, серед яких: І. Дахно, О. Орлюк, О. Підпригода, О. Святоцький, І. Коросташова та інші. Однак питання побудови системи адміністративно-правового забезпечення процесу комерціалізації об'єктів інтелектуальної власності в Україні потребує більш глибокого вивчення, що формує актуальність дослідження. Реалізація ролі інтелектуальної власності в забезпеченні сталого розвитку неможлива без вирішення ряду організаційних, правових та управлінських проблем ефективного її використання шляхом комерціалізації.

Метою даної статті є виявлення основних проблем побудови системи адміністративно-правового забезпечення процесу комерціалізації об'єктів інтелектуальної власності та обґрунтування можливих шляхів їх вирішення.

Виклад основного матеріалу. Адміністративно-правові норми, що регулюють відносини у сфері інтелектуальної власності призначені забезпечити охорону інтелектуальних продуктів, винаходів, новостворених корисних моделей від неправого використання, забезпечити гідну оцінку вкладеної у винахід або розробку праці окремої людини чи трудових колективів. Відповідно до регулювання відносин інтелектуальної власності належить закріплення права її власника володіти, користуватися та розпоряджуватися нею. З іншого боку, важливою частиною регулювання відносин інтелектуальної власності є забезпечення можливостей її комерціалізації, тобто введення до економічного обігу та отримання від цього прибутку [4, с. 151–152]. Напрямок же вдосконалення системи адміністративно-правового забезпечення процесу комерціалізації об'єктів інтелектуальної власності є не менш важливим. Аналіз ринку інтелектуальної власності в Україні доводить, що за умови створення дієвої системи її охорони інтелектуальна власність стає одним з найбільш ліквідних товарів. Використання новітніх технологій, наукових розробок, «ноу-хау» є запорукою успішного розвитку будь-якого бізнесу або виробництва. Інтелектуальна власність сама по собі стає джерелом доходів. Відповідно розвиток ринку інтелектуальної власності в Україні прискорить входження України до світової спільноти на умовах рівноправного партнерства.

У той же час, як зазначають фахівці, розвиток ринку інтелектуальної власності в Україні переживає низку проблем: низька конкурентоспроможність української

економіки у сфері інновацій; низький рівень комерціалізації об'єктів інтелектуальної власності та їх капіталізації українськими підприємствами в якості нематеріальних активів; тенденція до зниження інноваційної активності українських підприємств; нерозвиненість та нерівномірний розподіл за регіонами інноваційної інфраструктури; практична відсутність ефективних механізмів фінансування розвитку інтелектуальної власності [5, с. 10] тощо. Недоліки системи адміністративно-правового забезпечення процесу комерціалізації об'єктів інтелектуальної власності в Україні спричиняють, з одного боку, значні складнощі у виробленні високоякісного вітчизняного інтелектуального продукту та його охорони, а з іншого – відкривають широкі можливості майже неконтрольованого використання контрафактної продукції та швидкого отримання надприбутків. Відповідно поліпшення економічного клімату на ринку інтелектуальної власності та спрощення процедур її комерціалізації має знизити кількість правопорушень у сфері інтелектуальної власності. Аналіз ринкових відносин інтелектуальної власності в Україні, на наш погляд, дозволяє визначити основні заходи удосконалення системи адміністративно-правового забезпечення процесу комерціалізації об'єктів інтелектуальної власності. Ними повинні стати:

- спрощення процедур оформлення прав на об'єкти інтелектуальної власності та реєстрації фактів передавання виключних майнових прав;
- державна підтримка патентування вітчизняних об'єктів інтелектуальної власності в іноземних державах та недопущення на митну територію товарів, які імпортуються з порушенням прав інтелектуальної власності [6, с. 22];
- запровадження кредитних програм для учасників ринку інтелектуальної власності, які впроваджують передові інноваційні технології та винаходи, створені в Україні [7, с. 142];
- запровадження програм страхування господарчих ризиків під час впровадження інноваційних технологій та винаходів, створених в Україні;
- зниження податкового навантаження під час комерціалізації об'єктів права інтелектуальної власності, створених в Україні [8, с. 139];
- надання методологічної, методичної та інформаційної допомоги з питань адміністративно-правової охорони об'єктів права інтелектуальної власності на ринку України та загальне підвищення культури ведення бізнесу у сфері інтелектуальної власності.

Сприятиме розвитку системи адміністративно-правового забезпечення процесу комерціалізації об'єктів інтелектуальної власності й удосконалення процесу взаємодії винахідників, науковців та бізнесу, а також розвиток інноваційної діяльності та трансферу технологій [9, с. 179]. Вирішення даної проблеми потребує сприяння взаємодії між науковими установами, освітянами та бізнесом, сприяння створенню наукових парків, бізнес-інкубаторів, стартапів, центрів комерціалізації інтелектуальної власності при вищих навчальних закладах та наукових установах та надання методологічної, методичної та іншої інформаційної допомоги науковим паркам, центрам комерціалізації інтелектуальної власності з питань, пов'язаних з охороною прав інтелектуальної власності. Необхідним є виконання рекомендацій Парламентських слухань на тему: «Про стан та законодавче забезпечення розвитку науки та науково-технічної сфери держави», схвалених відповідною Постановою Верховної Ради України від 11 лютого 2015 р. [10], зокрема, започаткування в Україні міжнародного проєкту Всесвітньої організації інтелектуальної власності (далі – ВОІВ) «Створення Центрів підтримки технологій та інновацій», метою яких є спрощення доступу до технічних знань і підвищення ефективності використання патентної інформації, в регіональних і обласних центрах науково-технічної інформації. Удосконалення системи адміністративно-правового забезпечення процесу комерціалізації об'єктів інтелектуальної власності потребує також сприяння діяльності суб'єктам інноваційної системи України у частині надання методологічної та методичної допомоги з питань правової охорони об'єктів права інтелектуальної власності, а також надання методологічної, методичної та іншої інформаційної допомоги при реалізації державних інвестиційних програм.

Вимагають покращення механізми набуття правової охорони інтелектуальної власності шляхом забезпечення проведення експертизи заявок на відповідні об'єкти інтелектуальної власності на рівні провідних патентних відомств світу та удосконалення методичного забезпечення експертизи заявок на об'єкти інтелектуальної власності.

Необхідна модернізація системи інформаційних технологій, що використовуються у державній системі адміністративно-правової охорони інтелектуальної власності [11, с. 144], приведення її у відповідність до сучасних технологій, які використовуються в сфері інтелектуальної власності провідними країнами Європи та світу, а також розвиток патентно-інформаційного забезпечення у сфері інтелектуальної власності, забезпечення широкого доступу громадськості до інформації, пов'язаної з набуттям прав інтелектуальної власності.

Окремої уваги потребують і інші проблеми, пов'язані зі створенням належних умов для комерціалізації об'єктів інтелектуальної власності. І першою з таких проблем є проведення дерегуляції та стимулювання цих процесів. Мова йде про лібералізацію процедури реєстрації прав інтелектуальної власності (у відповідності з практикою Європейського Союзу, а саме, про видачу паперового примірника охоронного документа на об'єкти інтелектуальної власності за клопотанням правовласника [12, с. 34]) та процедури реєстрації фактів передання виключних майнових прав. Потребує вирішення і проблема удосконалення комунікацій між закладом експертизи, єдиним органом інтелектуальної власності та заявниками/власниками охоронних документів (розвиток електронного документообігу, ведення електронного діловодства за заявками, проведення засідань Апеляційної палати єдиного органу інтелектуальної власності у режимі відео-конференцій) [13, с. 87–88]. Необхідним виглядає введення податкових стимулів суб'єктів господарювання, які впроваджують передові інноваційні технології та винаходи, створені в Україні та запровадження кредитних програм для суб'єктів господарювання, які впроваджують передові інноваційні технології та винаходи, створені в Україні. І нарешті, потрібно ініціювання програм страхування ризиків у господарській діяльності при впровадженні передових інноваційних технологій та винаходів, створених в Україні, розвиток комунікацій між творцями, науковцями та бізнесом, а також підвищення культури ведення бізнесу з використанням прав інтелектуальної власності [14, с. 151–152].

До речі, стимулювання процесів комерціалізації об'єктів інтелектуальної власності зачіпає і більш широку проблему – стимулювання створення результатів інтелектуальної творчої діяльності. Зокрема, для покращення стимулювання у сфері інтелектуальної власності, окрім удосконалення механізмів управління з боку держави створенням і використанням інтелектуального потенціалу українського суспільства в інтересах активізації інноваційного розвитку економіки потрібно удосконалення механізмів заохочення створення сприятливого інноваційного клімату, що ґрунтується на цінностях постіндустріального суспільства, яке базується на знаннях та ефективному використанні інтелектуальної власності [15, с. 117]. Необхідним є сприяння інститутам творців об'єктів права інтелектуальної власності (авторам, винахідникам, виконавцям тощо), представників у справах інтелектуальної власності (патентних повірених) та оцінювачів у сфері інтелектуальної власності і підтримка діяльності творчих спілок та інших неурядових організацій країни, що діють у сфері інтелектуальної власності. Потребують подальшого удосконалення механізми використання інноваційного потенціалу об'єктів інтелектуальної власності в інтересах потужного інноваційного розвитку економіки та забезпечення оптимального співвідношення між адміністративним регулюванням способів стимулювання інтелектуальної діяльності та їх регулюванням на підставі ринкових механізмів [16, с. 155]. А залучення інвестицій приватного сектору до наукових досліджень, інновації та охорона інтелектуальної власності повинно відбуватися разом з розповсюдженням знань відносно ролі інтелектуальної власності в стимулюванні конкуренції, зростанні конкурентоспроможності економіки, розвитку торгівлі та залученні інвестицій. Україні потрібно створення та просування бренду країни з метою покращення іміджу продукції національних товаровиробників [17] та розробка рекомендацій стосовно удосконалення діяльності з колективного управління, зміцнення потенціалу співробітництва організацій колективного управління країни із зарубіжними профільними організаціями. Стимулювання створення результатів інтелектуальної творчої діяльності буде сприяти розвитку ринку інтелектуальної власності та створення умов для його моніторингу і активного залучення до ринкових відносин об'єктів інтелектуальної власності, створених за бюджетні кошти. Важливим є сприяння процесу отримання прав інтелектуальної власності та здійснення їх оцінки з наступним введенням у господарський обіг в установах, на підприємствах і в закладах за напрямками наукової,

науково-технічної, освітньої та виробничої діяльності, а також за напрямками діяльності, що пов'язані з наданням послуг [18, с. 45]. Актуальним завданням є і покращення системи економічних стимулів (податкових, кредитних, страхових тощо) для активізації процесів створення, охорони та комерціалізації об'єктів інтелектуальної власності, розвитку ринку цих об'єктів у країні, а також потужного інноваційного розвитку економіки

Важливим завданням створення належних умов для комерціалізації об'єктів інтелектуальної власності є залучення малих та середніх підприємств до використання об'єктів інтелектуальної власності у своїй діяльності. У цьому сенсі варто проводити роботу з розроблення механізмів субсидювання малих та середніх підприємств (шляхом кредитування патентування [19, с. 41]) та підвищення обізнаності представників цих підприємств про інтелектуальну власність. Подальшого удосконалення потребує забезпечення здійснення правових та технологічних аудитів для малих і середніх підприємств, широкого спектру патентних пошуків, орієнтованих на їх потреби, а також маркетингових досліджень, орієнтованих на потреби малих та середніх підприємств. Необхідно також сприяння оцінці технічних рішень, які розробляються цими підприємствами, на предмет перспектив їх патентоспроможності та комерціалізації.

Окремо потрібно сказати про необхідність удосконалення забезпечення ефективного використання підприємствами державної форми власності прав інтелектуальної власності. Важливим кроком на шляху до вирішення цього завдання повинно стати удосконалення законодавства щодо розподілу прав інтелектуальної власності на об'єкти, створенні за рахунок коштів державного бюджету. Потребують також вирішення питання щодо визначення потреб у програмному забезпеченні (із врахуванням можливостей використання вільного програмного забезпечення та програмного забезпечення з відкритим кодом [20, с. 136]) та розроблення орієнтованих тендерних умов для закупівлі ліцензійного програмного забезпечення, проведення правових та технологічних аудитів використання державними підприємствами об'єктів права інтелектуальної власності та надання пропозицій щодо їх охорони, узагальнення інформації про використання державними підприємствами об'єктів інтелектуальної власності та підготовка пропозицій щодо підвищення ефективності такого використання, розроблення програм використання інтелектуальної власності та оцінки її ефективності, а також надання методологічної, методичної та іншої допомоги державним підприємствам з питань, пов'язаних з охороною прав інтелектуальної власності.

Важливим кроком на шляху до вдосконалення системи адміністративно-правового забезпечення процесу комерціалізації об'єктів інтелектуальної власності має стати підвищена увага до кадрового забезпечення сфери інтелектуальної власності. Потрібно насамперед ініціювати державне замовлення на перепідготовку кадрів з питань інтелектуальної власності для фахівців судових, митних та правоохоронних органів. Нагальним завданням стає сприяння політиці надання на вільний вибір закладів вищої освіти визначати ступінь освіти (освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» або «магістр»), на якому має викладатися курс «Інтелектуальна власність» (з уніфікацією назви курсу в усіх вузах) як обов'язковий курс навчального плану, сприяння діяльності вищих навчальних закладів із відкриття магістерських програм, у тому числі міждисциплінарних, з інтелектуальної власності, а також сприяння створенню можливостей для проведення наукових досліджень та отримання наукових ступенів у сфері інтелектуальної власності в межах окремих спеціальностей у різних галузях наук (юридична, економічна, технічна, сільськогосподарська науки тощо) [21]. Традиційними повинні стати участь у підготовці спільних з науковими інституціями видань з питань інтелектуальної власності, у тому числі енциклопедичних, науково-практичних коментарів до законодавства, науково-популярних видань тощо, організація системи дистанційного навчання фахівців за програмою базового україномовного модулю курсу Академії ВОІВ DL-101 «Загальний курс з питань інтелектуальної власності» та спеціалізованих курсів Академії ВОІВ та розроблення навчальних програм із залученням фахівців Академії ВОІВ. Окремої уваги потребує організація навчання за розробленими навчальними програмами з видачею спільних дипломів (відповідно до Програми співробітництва між Кабінетом Міністрів України і ВОІВ) та розвиток міжнародного співробітництва щодо кадрового забезпечення у сфері інтелектуальної власності. Таким чином, удосконалення вітчизняної системи адміністративно-правового

забезпечення процесу комерціалізації об'єктів інтелектуальної власності повинно відбуватися у напрямку розповсюдження знань про інтелектуальну власність.

Висновки. Таким чином, визначення мети, стратегічних напрямів і основних завдань, пріоритетів та перспектив подальшого розвитку системи адміністративно-правового забезпечення процесу комерціалізації об'єктів інтелектуальної власності повинно базуватися на результатах ретельного аналізу сучасного стану як самої діяльності суб'єктів адміністративно-правового забезпечення процесу комерціалізації об'єктів інтелектуальної власності щодо реалізації державної політики у сфері інтелектуальної власності, так і самої сфери інтелектуальної власності. Ефективність реалізації завдань адміністративно-правового забезпечення процесу комерціалізації об'єктів інтелектуальної власності залежить від внутрішніх факторів, сприятливих можливостей, а також загроз, які здатні негативно впливати на його розвиток і залежить від дії зовнішніх факторів. Стратегічні напрями подальшого розвитку системи адміністративно-правового забезпечення процесу комерціалізації об'єктів інтелектуальної власності в Україні повинні зосереджуватись на вирішенні наступних трьох комплексних базових проблем адміністративно-правового забезпечення у сфері, що досліджується: проблем нормативної бази (вона містить національне законодавство як сукупність правових положень, на підставі яких суб'єкти публічного адміністрування створюють належні умови набуття, реалізації, охорони та захисту права, що виникають у зв'язку з різними видами інтелектуальної творчої діяльності членів суспільства), проблем інституційної бази (суб'єктів адміністративно-правового забезпечення процесу комерціалізації, наділених відповідними повноваженнями у сфері інтелектуальної власності з метою вирішення ними широкого кола завдань з надання правової охорони, управління, реалізації і захисту прав інтелектуальної власності) та проблем інфраструктурної бази (елементів і відносин, які забезпечують та підтримують на відповідному рівні функціонування сфери інтелектуальної власності, а також користувачів цієї сфери).

Список використаних джерел

1. Бутнік-Сіверський О. Б. Економіко-правові проблеми становлення механізму комерціалізації інтелектуальної власності. *Роль і значення інтелектуальної власності в інноваційному розвитку економіки : матеріали II-ї Міжнародної науково-практичної конференції*. Київ : Інститут інтелектуальної власності Національного університету «Одеська юридична академія» в м. Києві. 2010. С. 50–57.
2. Наберухін В. А. Організаційно-економічний механізм комерціалізації об'єктів інтелектуальної власності в аграрному секторі економіки України. *Ефективна економіка*. 2015. № 12. URL.: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2015_12_59.
3. Носач Ю. О., Войтко С. В. Удосконалення процесів комерціалізації об'єктів права інтелектуальної власності у сфері комп'ютерних технологій. *Підприємництво та інновації*. 2019. Вип. 7. С. 80–84.
4. Братусь Г.А. Методологічні аспекти комерціалізації інтелектуальної власності як форми підприємницької активності в інноваційній сфері. *Університетські наукові записки*. 2019. № 4. С. 149–159.
5. Білоус С. П. Комерціалізація інтелектуальної власності. *Вісник Черкаського університету. Серія : Економічні науки*. 2017. № 4(2). С. 9–17.
6. Баранов П. Ю., Косінська О. В. Проблеми комерціалізації прав на об'єкти інтелектуальної власності. *Проблеми інженерно-педагогічної освіти*. 2016. № 52-53. С. 24–31.
7. Уманців Г. В., Мартинів І. К. Інституційне регулювання комерціалізації об'єктів інтелектуальної власності. *Економічна теорія та право*. 2018. № 4. С. 136–153.
8. Чугрій Н. А. Комерціалізація інтелектуальної власності як необхідна умова інноваційного розвитку підприємства. *Причорноморські економічні студії*. 2017. Вип. 17. С. 137–141.
9. Король Я. П. Процесний підхід до управління комерціалізацією об'єктів інтелектуальної власності на вітчизняних підприємствах. *Інтелект XXI*. 2018. № 2. С. 176–182.
10. Про Рекомендації парламентських слухань на тему: «Про стан та законодавче забезпечення розвитку науки та науково-технічної сфери держави» : Постанова Верховної Ради України від 11 лютого 2015 р. № 182-VIII. URL.: <http://www.zakon.rada.gov.ua/go/182-19>.
11. Куцик В. І. Моделі комерціалізації об'єктів інтелектуальної власності: закордонний та вітчизняний аспекти. *Вісник Львівської комерційної академії. Серія економічна*. 2016. Вип. 50. С. 144–147.
12. Войтко С. В., Мельник С. В. До питання комерціалізації нанотехнологічної продукції з врахуванням прав на об'єкти інтелектуальної власності. *Економічний форум*. 2015. № 4. С. 31–40.
13. Семенова В. Г. Управління комерціалізацією інтелектуальної власності підприємств. *Інноваційна економіка*. 2015. № 3. С. 86–93.

14. Мельникова Т. Б. Використання сучасного закордонного досвіду для побудови системи комерціалізації інтелектуальної власності України. *Науковий вісник Дипломатичної академії України*. 2008. Вип. 14. С. 148–154.

15. Запобігання митним правопорушенням : охорона і захист прав інтелектуальної власності на митному кордоні України : монограф. ; за заг. ред. Пашка П. В. Ірпінь ; Хмельницький : ФОП Стрихар А. М., 2017. 323 с.

16. Наберухін В. А. Інституційне забезпечення комерціалізації інтелектуальної власності в Україні. *Облік і фінанси*. 2016. № 3. С. 153–158.

17. Уманців Г. В., Мартинів І. К. Тенденції комерціалізації об'єктів інтелектуальної власності в Україні. *Економіка. Управління. Інновації. Серія : Економічні науки*. 2016. № 3. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/eui_2016_3_20.

18. Вовна І. М. Теоретико-проблемні аспекти процесу комерціалізації об'єктів інтелектуальної власності в умовах мілкого середовища. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Сер. : Економічні науки*. 2014. Вип. 5(2). С. 44–46.

19. Майданик Л. Поняття та механізм комерціалізації інтелектуальної власності в праві України. *Юридична Україна*. 2014. № 7. С. 39–45.

20. Єфімова Г. Г. Державна підтримка комерціалізації інтелектуальної власності в Україні. *Управління розвитком*. 2014. № 13. С. 135–137.

21. Дегтяр А. О., Гончаренко М. В. Зарубіжний досвід державного регулювання процесу комерціалізації інтелектуальної власності. *Державне будівництво*. 2013. № 2. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/DeBu_2013_2_25.

Надійшла до редакції 14.12.2021

References

1. Butnik-Sivers'kyu, O. B. (2010) Ekonomiko-pravovi problemy stanovlennya mekhanizmu komertsializa-tsiyi intelektual'noyi vlasnosti [Economic and legal problems of formation of the mechanism of commercialization of intellectual property]. *Rol' i znachennya intelektual'noyi vlasnosti v innovatsiynomu rozvytku ekonomiky : materialy II-yi Mizhnarodnoyi naukovo-praktychnoyi konferentsiyi*. Kyiv : Instytut intelektual'noyi vlasnosti Natsional'noho universytetu «Odes'ka yurydychna akademiya» v m. Kyjevi, pp. 50–57. [in Ukr.].

2. Naberukhin, V. A. (2015) Orhanizatsiyno-ekonomichnyy mekhanizm komertsializatsiyi obyektiv intelektual'noyi vlasnosti v ahrarnomu sektori ekonomiky Ukrayiny [Organizational and economic mechanism of commercialization of intellectual property in the agricultural sector of Ukraine]. *Efektivna ekonomika*. № 12. URL.: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2015_12_59. [in Ukr.].

3. Nosach, Yu. O., Voytko, S. V. (2019) Udoskonalennya protsesiv komertsializatsiyi ob'yektiv prava intelektual'noyi vlasnosti u sferi komp'yuternykh tekhnolohiy [Improving the processes of commercialization of intellectual property rights in the field of computer technology]. *Pidpryyemnystvo ta innovatsiyi*. Issue 7, pp. 80–84. [in Ukr.].

4. Bratus', H. A. (2019) Metodolohichni aspekty komertsializatsiyi intelektual'noyi vlasnosti yak formy pidpryyemnyts'koyi aktyvnosti v innovatsiyniy sferi [Methodological aspects of commercialization of intellectual property as a form of entrepreneurial activity in the innovation sphere]. *Universytet's'ki naukovi zapysky*. № 4, pp. 149–159. [in Ukr.].

5. Bilous, S. P. (2017) Komertsializatsiya intelektual'noyi vlasnosti [Commercialization of intellectual property]. *Visnyk Cherkas'koho universytetu. Seriya : Ekonomichni nauky*. № 4(2), pp. 9–17. [in Ukr.].

6. Baranov, P. Yu., Kosins'ka, O. V. (2016) Problemy komertsializatsiyi prav na ob'yekty intelektual'noyi vlasnosti [Problems of commercialization of rights to intellectual property]. *Problemy inzhenerno-pedahohichnoyi osvity*. № 52-53, pp. 24–31. [in Ukr.].

7. Umantsiv, H. V., Martyniv, I. K. (2018) Instytutsiyne rehulyuvannya komertsializatsiyi ob'yektiv intelektual'noyi vlasnosti [Problems of commercialization of rights to intellectual property]. *Ekonomichna teoriya ta pravo*. № 4, pp. 136–153. [in Ukr.].

8. Chuhriy, N. A. (2017) Komertsializatsiya intelektual'noyi vlasnosti yak neobkhidna umova innovatsiynoho rozvytku pidpryyemstva [Commercialization of intellectual property as a necessary condition for innovative development of the enterprise]. *Prychornomors'ki ekonomichni studiyi*. Issue 17, pp. 137–141. [in Ukr.].

9. Korol', Ya. P. Protsesnyy pidkhid do upravlinnya komertsializatsiyeyu ob'yektiv intelektual'noyi vlasnosti na vitchyznyanykh pidpryyemstvakh [Commercialization of intellectual property as a necessary condition for innovative development of the enterprise]. *Intelekt XXI*. 2018. № 2, pp. 176–182. [in Ukr.].

10. Pro Rekomendatsiyi parlament-s'kykh slukhan' na temu: «Pro stan ta zakonodavche zabezpechennya rozvytku nauky ta naukovo-tekhnichnoyi sfery derzhavy» [On the Recommendations of the parliamentary hearings on the topic: «On the state and legislative support for the development of science and scientific and technical sphere of the state»] : Postanova Verkhovnoyi Rady Ukrayiny vid 11 lyutoho 2015 r. № 182-VIII. URL.: <http://www.zakon.rada.gov.ua/go/182-19>. [in Ukr.].

11. Kutsyk, V. I. (2016) Modeli komertsializatsiyi ob'yektiv intelektual'noyi vlasnosti: zakordonnyy ta vitchyznyanyy aspekty [Models of commercialization of intellectual property: foreign and domestic aspects]. *Visnyk L'vivs'koyi komertsiyanoi akademiyi. Seriya ekonomichna*. Issue 50, pp. 144–147. [in Ukr.].

12. Voytko, S. V., Mel'nyk, S. V. (2015) Do pytannya komertsializatsiyi nanotekhnolohichnoyi produktsiyi z vrakhuvannyam prav na ob'yekty intelektual'noyi vlasnosti [On the issue of commercialization of nanotechnological products, taking into account the rights to intellectual property]. *Ekonomichnyy forum*. № 4, pp. 31–40. [in Ukr.].
13. Semenova V. H. (2015) Upravlinnya komertsializatsiyeyu intelektual'noyi vlasnosti pidpryyemstv [Management of commercialization of intellectual property of enterprises]. *Innovatsiyna ekonomika*. № 3, pp. 86–93. [in Ukr.].
14. Mel'nykova, T. B. (2008) Vykorystannya suchasnoho zakordonnoho dosvidu dlya pobudovy systemy komertsializatsiyi intelektual'noyi vlasnosti Ukrainy [Using modern foreign experience to build a system of commercialization of intellectual property in Ukraine]. *Naukovyy visnyk Dyplomatychnoyi akademiyi Ukrainy*. Issue 14, pp. 148–154. [in Ukr.].
15. Zapobihannya mytnym pravoporushennyam: okhrona i zakhyst prav intelektual'noyi vlasnosti na mytnomu kordonni Ukrainy [Prevention of customs offenses: protection and defense of intellectual property rights at the customs border of Ukraine] : monohraf. ; za zah. red. Pashka P. V. Irpin' ; Khmel'nyts'kyi : FOP Strykhar A. M., 2017. 323 p. [in Ukr.].
16. Naberukhin, V. A. (2016) Instytutsiyne zabezpechennya komertsializatsiyi intelektual'noyi vlasnosti v Ukraini [Institutional support for the commercialization of intellectual property in Ukraine]. *Oblik i finansy*. № 3, pp. 153–158. [in Ukr.].
17. Umantsiv, H. V., Martyniv I. K. (2016) Tendentsiyi komertsializatsiyi ob'yektiv intelektual'noyi vlasnosti v Ukraini [Trends in the commercialization of intellectual property in Ukraine]. *Ekonomika. Upravlinnya. Innovatsiyi. Seriya : Ekonomichni nauky*. № 3. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/eui_2016_3_20. [in Ukr.].
18. Vovna, I. M. (2014) Teoretyko-problemni aspekty protsesu komertsializatsiyi ob'yektiv intelektual'noyi vlasnosti v umovakh minlyvoho seredovyshcha [Theoretical and problematic aspects of the process of commercialization of intellectual property in a changing environment]. *Naukovyy visnyk Kherson's'koho derzhavnoho universytetu. Seriya : Ekonomichni nauky*. Issue 5(2), pp. 44–46. [in Ukr.].
19. Maydanyk, L. (2014) Ponyattya ta mekhanizm komertsializatsiyi intelektual'noyi vlasnosti v pravi Ukrainy [The concept and mechanism of commercialization of intellectual property in the law of Ukraine]. *Yurydychna Ukraina*. № 7, pp. 39–45. [in Ukr.].
20. Yefimova, H. H. (2014) Derzhavna pidtrymka komertsializatsiyi intelektual'noyi vlasnosti v Ukraini [State support for the commercialization of intellectual property in Ukraine]. *Upravlinnya rozvytkom*. № 13, pp. 135–137. [in Ukr.].
21. Dyehtyar, A. O., Honcharenko, M. V. (2013) Zarubizhnyy dosvid derzhavnoho rehulyuvannya protsesu komertsializatsiyi intelektual'noyi vlasnosti [Foreign experience of state regulation of the process of commercialization of intellectual property]. *Derzhavne budivnytstvo*. № 2. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/DeBu_2013_2_25. [in Ukr.].

ABSTRACT

Petro Makushev, Andriy Khridochkin. Administrative and legal principles of building a system for ensuring the process of commercialization of intellectual property objects. The article deals with the problems of building a system of administrative and legal provision of the process of commercialization of intellectual property objects. Formulated specific proposals for the strategic directions for further improvement of the administrative-legal principles of the process of commercialization of intellectual property objects, which should be focused on solving the following three complexes of basic problems: problems of the normative, institutional and infrastructure base. It is emphasized the need to systematize the domestic legislation on administrative liability for offenses in the field of intellectual property, adaptation of domestic legal acts in the field of intellectual property to the relevant acts of the European Union, normative regulation of the problem of utilization of intellectual property objects, creating a normative base for the protection of intellectual property in the military Technical sphere, as well as improving the legislative framework of the system of collective management of property author and adjacent rights.

Presence of the need to improve the institutional basis for the process of commercialization of intellectual property objects in the direction of implementing the concept of creation in Ukraine of a single intellectual property body, the assembly of the system of commercialization of intellectual property objects and high-level specialists, establishing interaction between state and private institutions, deepening cooperation with International organizations in this area, establishing cooperation with the relevant state bodies of other countries, supporting the activities of public organizations in the field of intellectual property. The priority of the task of improving the infrastructure base of the process of intellectual property objects is substantiated by intensifying activities to disseminate knowledge about intellectual property, education of respect for intellectual property, improving the interaction of inventors, scholars and businesses, as well as the development of innovation activity and technology transfer, improving the mechanism of acquiring legal Protection and creation of appropriate conditions for the commercialization of intellectual property objects.

Keywords: administrative and legal principles, institutional base, intellectual property, infrastructure base, commercialization, normative base, object of intellectual property, scope of intellectual property.